

Verslag overleg colleges Oostzaan, Wormerland en Zaanstad

2 november
2020

De commissaris van de Koning (cvdK), de heer Van Dijk, heet iedereen welkom en geeft een toelichting op de uitnodiging van de provincie aan de drie colleges. De provincie heeft op 13 maart en 26 juni 2020 gesproken met de voltallige colleges van Oostzaan en Wormerland over het ZOO¹. Tijdens deze overleggen kwam ook de samenwerking met Zaanstad aan bod. De provincie had vernomen van Zaanstad dat zij wat genuanceerder aankijkt tegen de samenwerking met Oostzaan en Wormerland dan hoe het staat verwoord in het ZOO, waarin staat dat Zaanstad 'zeer tevreden' is. Het leek de provincie daarom goed om met de drie colleges in gesprek te gaan over hoe de huidige samenwerking door de drie gemeenten wordt ervaren en eventuele verbeteringen/aanpassingen te verkennen.

Vanuit Zaanstad wordt aangegeven dat er de afgelopen jaren goede stappen zijn gezet in de regionale samenwerking, maar dat er meer nodig is. De verschillen tussen de gemeenten in de regio zijn groot en daarmee ook de bijdrages van de verschillende gemeenten aan de regio. Vanuit goed nabuurschap wil Zaanstad buurgemeenten Oostzaan en Wormerland helpen, maar daar zitten wel grenzen aan. Zaanstad heeft zelf veel uitdagingen en ambities. Zaanstad, Oostzaan en Wormerland weten elkaar goed te vinden en Zaanstad vindt de drie gemeenten als Zaanstreek ook echt bij elkaar horen, maar 'de liefde moet wel van twee kanten komen'.

Oostzaan geeft aan dat er nu een goede samenwerking is tussen de drie gemeenten, bijvoorbeeld op het gebied van openbare orde en veiligheid. Deels vindt deze samenwerking plaats op basis van zakelijke verrekeringen, deels op basis van de goede onderlinge verhoudingen. Dat vindt Oostzaan vanzelfsprekend en deze vanzelfsprekendheid wil Oostzaan graag behouden. De OVER-gemeenten bevinden zich in een revisie-fase. Beide gemeenteraden moeten daar extra geld voor willen geven, maar dan heeft het college van Oostzaan vertrouwen in deze ontwikkeling. Daarnaast is de raad van Oostzaan zich aan het oriënteren op de bestuurlijke toekomst en heeft een motie aangenomen om in gesprek te gaan met de raad van Landsmeer.

Vanuit Wormerland wordt beaamd dat de samenwerking in de regio goed is. De Corona-crisis heeft daar een positieve impuls aan gegeven. Wormerland voelt zich gesteund door grote buur Zaanstad, maar geeft aan als kleine buur soms ook iets te kunnen betekenen voor de grote buur. Er is volgens Wormerland sprake van een professionele wederzijdse samenwerkingsrelatie. Ook de raad van Wormerland is een proces gestart (vanuit een in juni unaniem aangenomen motie) om zich nader te verdiepen in de bestuurlijke toekomst en de verschillende keuzemogelijkheden die daarbij aan de orde kunnen zijn. De raad is nu eerst aan zet.

Notulist

Marleen den Haak,
beleidsadviseur Provincie
Noord-Holland

Aanwezig

Commissaris van de Koning
de heer Van Dijk (tevens
vz.), gedeputeerde Bestuur
van Oostzaan mevrouw Zaal, burgemeester
van Oostzaan de heer
Meerhof, burgemeester van
Wormerland mevrouw
Michel-de Jong,
burgemeester van Zaanstad
de heer Hamming,
wethouder van Oostzaan
mevrouw Dral, wethouder
van Wormerland de heer
Halewijn,
gemeentesecretaris van
Zaanstad mevrouw
Apeldoorn,
gemeentesecretaris van
Wormerland de heer Kool,
strategisch adviseur van
Zaanstad de heer Swen en
kabinetschef de heer
Dalenoort.

Afwezig

Gemeentesecretaris van
Oostzaan mevrouw Van den
Assem

¹ Zelfevaluatie Onderzoek OVER-gemeenten

De provincie benadrukt de stip op de horizon te missen. Een gedeelte stip aan de horizon is nodig voor alle drie de gemeenten, omdat zij daarop hun keuzes qua inzet en investeringen e.d. kunnen baseren. De raden van Oostzaan en Wormerland oriënteren zich los van elkaar op de bestuurlijke toekomst, kiezen daarbij ieder hun eigen proces, terwijl ze ambtelijk gefuseerd zijn. Daarnaast verwondert de provincie zich over het feit dat Oostzaan en Wormerland wel veel profijt hebben van centrumgemeente Zaanstad, maar qua oriëntatie alleen maar naar de groen-landelijke gemeenten kijken. Sinds 2010 zoeken Oostzaan en Wormerland al nieuwe groen-landelijke samenwerkingspartners en nog altijd zonder succes. Dat baart de provincie zorgen; het duurt te lang en de kwetsbaarheid neemt toe. Al in 2018 merkte toenmalig CdK de heer Remkes op dat als een coalitie met de groen-landelijke gemeenten niet lukt, het dan niet meer dan logisch is dat Zaanstad de toekomstige fusiepartner is en dat wil de provincie hierbij graag nogmaals benadrukken.

Vanuit Oostzaan en Wormerland wordt aangegeven dat beide raden recent wel bij elkaar zaten om te spreken over de analyse van de interim-directeur. Toegezegd wordt de zogenaamde '0-meting' aan de provincie beschikbaar te stellen. Een belangrijke prioriteit voor beide gemeenten is om de OVER-organisatie op orde te krijgen. Dat vormt daarna vervolgens een goede uitgangspositie voor de discussie over structurele samenwerking. De toenemende urgentie wordt wel gevoeld, geven beide gemeenten aan, zeker gezien de grote opgaven die op gemeenten afkomen.

De provincie waarschuwt dat de OVER-gemeenten nu teveel naar binnen zijn gericht en dat de gemeenten de urgentie moeten voelen om naar de bestuurlijke toekomst te kijken, in het belang van hun inwoners. Anders worden beide gemeenten ingehaald door de realiteit of worden routes wellicht afgesloten die nu nog mogelijk zijn. Omdat de provincie een visie op de toekomstige bestuurlijke organisatie van de regio Zaanstreek-Waterland uitgenodigd om daar op 7 december a.s. met elkaar verder over te spreken. De provincie is ook in gesprek met het ministerie van Binnenlandse Zaken over de ontwikkeling van Zaanstreek-Waterland.

Zaanstad geeft aan dat we krachtige gemeenten nodig hebben in Zaanstreek-Waterland, met krachtige bestuurders en krachtige organisaties die voor het gezamenlijk belang op kunnen komen. Zaanstad wil ook graag een hulplijn zijn in het proces, als dat kan helpen.

Afgesproken wordt dat er een verslag op hoofdlijnen wordt gemaakt van dit overleg, dat door de provincie ter informatie opgestuurd gaat worden naar de drie gemeenteraden en Provinciale Staten. De heer Van Dijk dankt iedereen voor zijn/ haar inbreng en wenst de gemeenten veel wijsheid toe.